

Eesti Tsöliaakia Selts

EESTI TSÖLIAAKIA SELTSI ÜLDKOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinnas,

14. aprill 2018

Algas kell 13.00, lõppes 15.00.

Koosolekut juhatas Aive Antson.

Koosolekut protokollis Sigrit Keerd

Koosolekul osales 31 liiget, volitusi oli 34.

Eesti Tsöliaakia Seltsi kuulub 14.04.2018 seisuga 188 liiget. Eesti Tsöliaakia Seltsi põhikirja punkt 6.4. ütleb, et ETS-i üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui sellel osaleb vähemalt 1/5 liikmetest. Koosolek oli otsustusvõimeline, kuna sellel osales koos volitatavatega 65 inimest.

PÄEVAKORD:

1. 2017. aasta majandusaasta aruanne-Aive Antson
2. Revisjonikomisjoni aruanne–Merle Gents, Imbi Voitka
3. 2017. aasta majandusaastaruande kinnitamine
4. Revisjonikomisjoni valimine
5. 2018 projektide kinnitamine - Aive Antson
6. Nahatsöliaakia materjali tutvustus - Aive Antson, Riin Jõgi, Signe Keerd
7. Tööst AOECs-s - Katre Trofimov
8. Kokkuvõtte Pärnu infopäev-messist - Signe Keerd
9. Suvelaager 2018 - Sigrit Keerd
10. Uue kodulehe tutvustus - Riin Jõgi
11. Uute liikmete vastuvõtt
12. Uue juhatuse valimine
13. Üldküsimused

1. 2017 aasta majandusaasta aruanne

KUULATI: A. Antson tutvustas 2017. a majandusaasta aruannet, vt lisa 1.

2. Revisjoni komisjoni aruanne -

KUULATI: Imbi Voitka tutvustas revisjonikomisjoni järel otsust

Revisjonikomisjoni järelootsus

Tallinnas,

12.04.2018.a.

Revisjonikomisjon kontrollis **Eesti Tsöliaakia Seltsi** (edaspidi ETS) 2017.a. majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet ja aastaaruande koostamise aluseks olevaid raamatupidamise algdokumente ja andmikke.

Revisjoni käigus kontrollis komisjoni liige Merle Gents väljatrükke raamatupidamise programmist, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajad. Esitatud andmed vastasid tegelikkusele. Algokumendid vaatas üle revisjonikomisjoni liige Imbi Voitka. Dokumendid kinnitas ETS juhatus ja olid kõik korralikult märgistatud projekti kulu nimetusega. Samuti hõlmas revisjon majandusaasta aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete vastavust Eesti Heale raamatupidamistavale ja Raamatupidamise Toimkonna juhendile RTJ14-le, ning Mittetulundusühingute Seadusele. Kontrollimise käigus kontrolliti tegevusaruannet, milles kajastatud info hõlbustas majandusaasta aruande kontrollimist.

Kontrollitud dokumendid/registrid:

1. Raamatupidamise sise-eeskiri
2. Üldkoosoleku protokollid
3. Juhatuse koosolekute protokollid
4. Töölepingud
5. Töötasude arvestus
6. Panga väljatrükk
7. Arveldused aruandvate isikutega
8. Projektide rahaline- ja sisuline aruandlus

ETS finants-majandustegevuse revisjon kajastas järgmist, vastavalt kontrollitud dokumentidele ja registritele:

1. Raamatupidamise sisekorra eeskirjad vastasid nõuetele ja selgitasid raamatupidamise korraldamist ETS-s.
2. Üldkoosolekute protokollid olid nõuetekohaselt ja põhjalikult koostatud ning arhiveeritud.
3. Juhatuse koosolekuid oli 2017 aastal 13 ja protokollid olid koostatud väga põhjalikult.
4. Töölepinguid oli üks ja vormistatud korrektselt ning sisaldasid tegevjuhi ja juhatuse esimehe allkirju.
5. Töötasude arvetus ja maksude deklareerimine vastas nõuetele.
6. Kontrollitud sai panga kannete õigsus. Kõik ülekanded olid sooritatud õigeaegselt ja vastavalt kuludokumentidele.
7. Arveldused aruandvate isikutega ,ehk majanduskulude aruannete kontrollimisel puudusi ei tuvastatud.
8. Projektide aruanded olid esitatud õigeaegselt ja vastasid nõuetele.

Lõppsõna:

Revisjonikomisjoni liikmetena oleme seisukohal, et koostatud ja kontrollitud 2017.a. raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas Eesti Vabariigi Raamatupidamise Seaduses sätestatud nõuetega, ning majandustehingud on kajastatud õigesti ja õiglaselt. Koostatud raamatupidamise 2017.a. aastaaruanne on kooskõlas Raamatupidamise Hea tavaga, Raamatupidamise Toimkonna juhendi RTJ14-ga, ETS põhikirjaga ning raamatupidamise sisekorra eeskirjadega.

Revisjonikomisjon teeb üldkoosolekule ettepaneku kinnitada Eesti Tsõliaakia Seltsi 2017 a. majandusaasta aruanne koos aruande lisadega, mis on raamatupidamise aastaaruande lahutumatud osad.

Bilansimaht oli : 1405 eurot

Aruandeperioodi tulem: -140 eurot

Revisjoni viisid läbi:

Revisjonikomisjoni esimees:

Merle Gents

Revisjonikomisjoni liige:

Imbi Voitka

3. 2017. aasta majandusaastaruande kinnitamine

SÕNAVÕTUD: A. Antson tegi ettepaneku kinnitada majandusaastaruanne

OTSUSTATI: Ühehäälselt kinnitati aruanne.

4. Revisjonikomisjoni valimine

SÕNAVÕTUD: A. Antson tegi ettepaneku valida revisjonikomisjoni Merle Gents ja Imbi Voitka.

OTSUSTATI: Ühehäälselt valiti Merle Gents revisjonikomisjoni esimeheks ja Imbi Votka revisjonikomisjoni liikmeks.

5. 2018 projektide kinnitamine

SÕNAVÕTUD: A. Antson tutvustas 2018 aasta projekte ja tegi ettepaneku nende kinnitamiseks, vt. lisa 2.

OTSUSTATI: Ühehäälselt kinnitati projektid.

6. Nahatsöliaakia materjali tutvustus

SÕNAVÕTT – A. Antson tutvustas materjali sisu: tsöliaakia tutvustus, nahatsöliaakia tutvustus - ravi, gluteenivaba dieet ja kaubamärk, ETS. Pildimaterjal on originaalmaterjal - otse nahaarstidelt saadud pildid. Materjal käis eksperthinnangu saamiseks 5 Eesti nahaarsti käest läbi. Esialgu on ainult elektrooniline variant, hiljem ka paberandjal. R. Jõgi tutvustas vormistust: materjali oli väga palju, mida taheti panna, aga ruumi polnud piisavalt seega pandi olulisim info. Oli kaks varianti, kodulehe toonides, teksti stiil on sama, mis kodulehel. Tekst on tumepruun. Ettepanek on kujundajale tehtud, et pealkirjad ja teksti osa muudetakse suuremaks. Kui võimalik, siis 2 pilti tuleb juurde. Järgmisel nädalal peaks saama valmis. Signe hakkab arstidele materjali jagama.

7. Tööst AOECs-s

SÕNAVÕTT: K. Trofimov - lühidalt AOECs'i tegevuskavast. Selle aasta põhilisem eesmärk on seotud 16. mail toimuva ülemaailmse rahvusvahelise tsöliaakiapäevaga. Sõnum selleks aastaks on "võib sisaldada" väljend. Ollakse seisukohal, et see on väga segadust tekitav väide. See väide ei ole Euroopas reguleeritud, millal seda pakendile võib lisada. Erinevad uuringud on näidanud seda, et osades riikides kasutatakse seda tähist üle ehk väide kirjutatakse pakendile, kuid tegelikult pole seal gluteeni sees. Samuti tootjad ei lisa seda hoiatust, ehk sellised juhud, kui toode on muidu gluteenivaba, kuid on tootmisel saastunud. Tahetakse minna sellel aastal sõnavõtuga erinevate Euroopa organisatsioonide poole. Antud teemaga ollakse samamoodi koostöö Euroopa Laste Gastroenteroloogide ja Dieetoloogide Seltsiga. Laiemalt tehakse koostööd Euroopa patsiendi foorumiga. Eestit ennast huvitab kõige rohkem vast toitlustusasutuste töörühma töö. Töörühma eesmärk on Euroopa restoranide tunnustamine võrdsetel tingimustel. Otsustati, et selleks võiks olla üle euroopaliselt sarnane märgis, mida inimesed näevad restorani ustel. AOECs loodab tingimused valmis saada enne sügisel toimuvat koosolekut. Eesti töörühm ootab seni kuni AOECs'is on asjad valmis. Tsöliaakia seltside omavaheline „Suur vend, väike vend“ projekt ehk suuremad seltsid toetavad väiksemaid seltse. Mai lõpus on Põhja-Baltimaade kohtumine Kopenhaagenis ja

toimub ka Balkani ja Lõuna-Euroopa riikidele sarnane üritus Rumeenias. Kui söögikoht tahab taotleda märgist, siis palju see talle maksma läheb? Töörühm ei ole selle üle veel arutanud, kuid enamus riikides on praegu veel tasuta, kuid võivad lisanduda koolituste tasud.

8.Kokkuvõtte Pärnu infopäev-messist

SÕNAVÕTT: Signe Keerd: Täname kõiki, kes tulid abiks reklaamide jagamisel. Saime kokku Pärnus, et jagada inimestele informatsiooni. **Tagasiside** – toodi välja, et mõnda esinejat oli juba varem nähtud, kuid need inimesed, kes Pärnust tulid, ei olnud nende esitlusi varem kuulnud. Inimesed, kes käivad igal infopäeval, peavad leppima sellega, et esinejad võivad korduda. Tagasiside olulisimaks punktiks oli see, et paljud inimesed soovisid esinejate vahel end vahepeal liigutada, kuid selleks ei antud võimalust. Riin Jõgi tutvustas seltsi tegevust, Maire Vesingi rääkis mitmekülgsest gluteenivabast toitumisest ning dr Karin Kull rääkis lähemalt tsöliaakiast. Enamus olid nõrdsinud, et retsepte jagati vähe. Messil osales mitmeid tootjaid/maaletootjaid. Messil oli osalejaid kokku 76 inimest + esinejad ja organiseerijad. Järgmine infopäev-mess võiks olla Rakveres Puuetega Inimeste Kojas. Mõni loeng võiks olla seal ka vene keelse tõlkega.

9.Suvelaager 2018 - Sigrít Keerd

SÕNAVÕTT: Sigrít Keerd rääkis lähemalt 13.-15. juulil toimuvast suvelaagrist. Tõstas 2 küsimust: Mis kellase praamiga tulla tagasi, kas 13:00 või 17:00? Kus teha laupäeval ühine lõuna, kas ööbimiskohas või kohalikus pubis nimega Krog NO 14?

OTSUTATI: Tullakse tagasi kell 13:00 ning lõuna tehakse ööbimiskohas. Sigrít küsib ööbimiskohast pakkumist ning laseb bussijuhil praamipiletid ära osta.

10.Uue kodulehe tutvustus

SÕNAVÕTT: R. Jõgi – koduleht on olnud alates detsembrist 2017 aktiivne. **Uudised** ilmuvad paar korda nädalas, paralleelselt Facebookiga. Bänneril jooksevad liukvad pildid aktuaalsetel teemadel. **Haiguse** osa palju täienenud, tõlgitud Suur Britannia seltsi materjalidest. **Kus einestada** - restoranid, kellega Riin ja Aive on kontakteerunud. Paar tükki on ise ühendust võtnud ning pakkunud end meie kodulehele. Toitlustusasutuste töörühm hakkab aktiivsemalt sellega tegelema, tulevikus tulevad kodulehele ainult tunnustatud söögikohad. **Retseptide** alla võiks minna Maire Vesingi retseptid, aga tema pole pakkumist teinud. Kaia Hakoneni pakkumine oli liiga kallis. Kokanduskoolituste retseptid võiks samuti kodulehele panna. Maire käest üle küsida, kas tohime retsepte viitelingiga tema lehele, kasutada oma kodulehel. Vanad retseptid tuleks alles jätta. **Tootjatele ja restoranidele** on juttu gluteenivabast kaubamärgist. **Kontaktide** all on nõustajate kontaktid ning foorum, mis hetkel ei toimi. **Galeriis** on erinevaid pilte, mis on paralleelselt ka Facebooki lehel. Kontaktide all on ka **välismaa seltsid** - kui välismaale reis plaanis, siis kindlasti vaadata sealt kontakte, kelle käest uurida kohalike restoranide asukohti, kus riskivabalt toituda.

11.Uute liikmete tutvustus ja vastuvõtt

SÕNAVÕTT: A. Antson tutvustas lähemalt uusi liikmeid - Anni Adamson on üldkoosolekul esimeskorda, toitlustusasutuste töörühma liige, kandideerib ka juhatusse. Kätlin Talumaa - toitlustustöörühma liige, mehel ja vanemal pojalt diagnoositud tsöliaakia. Helme Roose - 7 aastat põdenud, kuid sel veebruaril pandi lõplikult diagnoos.

Uute liikmete vastuvõtt - Jaan Aasa (liikmemaks tasutud), Tamara Liblik, Helme Roose (liikmemaks makstud)

OTSUSTATI: ühehäälselt liikmed vastu võetud.

12.Üldküsimused

SÕNAVÕTT: Tiiu Aasa- Koosolekutel ja infopäeval võiks olla päevakordade vahel rohkem liigutamist. Lapselaps tahtis tulla suvepäevadele, kuid ei saanud tulla, sest ta polnud liige. Kuna tegu oli teise inimese lapsega, siis ei saanud teda liikmeks teha. Selts võiks vabade kohtade korral lasta üritustele ka pereliikmeid, kes pole seltsi liikmed.

Põhikirjas liikmemaksu kohta 7,8,9 punkt - võiks olla soojem ja inimlikum dokument. Nõustamist võiks olla rohkem, algus oli väga segadust tekitav, kuna polnud piisavalt infot seltsi tegevuste kohta.

K. Schumann - Maksmiseks on kindlaid kuupäevi vaja, kuna muidu aetakse aasta lõpuni liikmemaksusid taga.

OTSUSTATI: Sügisel läheb hääletusse – kas vabade kohta korral kaasatakse üritustele perekonnaliikmeid, kes ei ole seltsi liikmed?

13.Uue juhatuse valimine:

Koosolekul osales kokku 31 inimest, volitusi oli 34. Hääletajaid kokku oli 65 (koos volitatud häältega). Saadud häälte arv, millega juhatusse pääses, pidi moodustama 51% hääletusel osalenud inimeste arvust, seega häälte arv pidi olema vähemalt $65 \times 0,51 = 33$ häält.

Kandidaadid said hääli järgmiselt:

Kaja Schumann - 51 häält

Anni Adamson - 33 häält

Katre Trofimov - 57 häält

Signe Keerd - 47 häält

Aive Antson - 62 häält

Riin Jõgi - loobus

OTSUSTATI: uue juhatuse koosseisu kuuluvad Kaja Schumann, Anni Adamson, Katre Trofimov, Signe Keerd ja Aive Antson.

.....
Aive Antson
(koosoleku juhataja)

.....
Sigrít Keerd
(koosoleku protokollíja)

Lisa 1

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

Koostas Aive Antson

I Üldinfo

Eesti Tsöliaakia Selts tegutseb eesmärgiga toetada kõiki Eestis elavaid tsöliaakiahaigeid, levitada tsöliaakiaalast infot ja kaitsta tsöliaakiahaigete huvisid. 2017. aasta lõpus kuulus seltsi 189 inimest, neist 75 tsöliaakiahaiget. 2017. aasta jooksul astusid seltsi 17 uut liiget, seltsi liikmeskonnast kustutati 11 inimest.

Seltsi juhatusse kuuluvad Riin Jõgi, Katre Trofimov ja Aive Antson. Juhatuse koosolekud toimusid kolmeteistkümnel korral. Selts liikus edasi organisatoorselt: korrastatud said seltsi dokumentide blanketid ning kinnitatud uus logo, kehtima hakkas uus liikmemaksu ja ürituste osalustasude maksmise kord. Hakkasime tunnustama parimat koostööpartnerit, selleks oli Oriola AS, kes on alati vastutulelikult ja suures mahus sponsoreerinud meie üritusi.

Meie katusorganisatsioonideks on Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIK) ja AOECs (Association Of European Coeliac Societies, Euroopa Tsöliaakia Seltside assotsiatsioon). 16. septembril valiti Katre Trofimov ka AOECs-i juhatusse liikmeks. EPIK üritustest võtsid osa Aive Antson (suvelaager) ja Katre Trofimov ning Riin Jõgi (turunduskoolitus). Seltsi tegevust rahastab Eesti Puuetega Inimeste Fond, seltsi üritusi ja osavõttu AOECs-i üldkoosolekust sponsoreerisid erinevad gluteenivabade toodete maaletoojad ja tootjad.

Seltsi raamatupidamisteenus on sisse ostetud raamatupidajalt Önnela Erikult, revisjoni tegi seltsi liige Merle Gents. Gluteenivaba tootmise ja kaubamärgi kontaktisik on Katre Trofimov, kaubandusettevõtete ja maaletoojate kontaktisik Riin Jõgi, arstide kontaktisikuks on Signe Keerd. Toitlustusasutustega seotud töörühma juhivad Katre Trofimov, välissuhete töörühma Aive Antson. Infopäev-messi peakorraldajaks oli Kaja Schumann, töörühma kuulusid ka Merle Maisla ning Signe Keerd, fotograafiks oli Elina Poll-Riives. Seltsi sekretär-nõustaja oli Kaja Schumann.

Peame oluliseks märgata ja tunnustada oma vabatahtlikke aktiivseid liikmeid. Esitasime tunnustussündmuse „Märka vabatahtlikku 2017” kandidaadiks Kaja Schumanni ning Eesti kodanikupäeva aumärgi kandidaadiks Elina Poll-Riivese.

Lahendamata on jätkuvalt tsöliaakiahaigetele kallite gluteenivabade toiduainete riiklik kompenseerimine. Sotsiaalministeeriumi poolt organiseeritud sotsiaaltoetuste teemalise küsitluse alusel kulub ühel tsöliaakiahaigetel 95.00€ kuus spetsiaalsete toiduainete ostmiseks.

II. Üritused

Seltsi infopäevad koos üldkoosolekutega toimusid aprillis ja novembris Tallinnas. Infopäevadel esinesid endokrinoloog dr. Mart Roosimaa ja koka valdkonna kutseõpetaja ning toitumisenõustaja Maire Vesingi, kes rääkis gluteenivabast tasakaalustatud toitumisest. Uusi gluteenivabu tooteid tutvustasid infopäevadel Dammen Grupp OÜ (Bezgluten) ja RemedyWay OÜ esindajad.

Infopäev-mess. Maikuu toimus infopäev-mess Tartus. See oli järjekorras teine selline suur

üritus ning üle aastate esimene üritus Lõuna-Eestis. Infopäev-mess toimus Dorpat hotellis ning selle eesmärgiks oli erinevate sihtgruppide teadlikkuse tõstmine. Konverentsil esinesid seltsi juhatuse liikmed Katre Trofimov ja Aive Antson ning gastroenteroloog dr Karin Kull. Pärast infopäeva toimus mess, kus gluteenivabu tooteid esitlesid ja müüsid viis tootjat. Osalejate sõnul oli üritus korraldatud professionaalselt ning ettekandeid hinnati sisukateks. Üritust finantseerisid lisaks seltsile ka erinevad gluteenivabade toodete maaletoojad ning muud ettevõtted.

Kokanduskoolitused. 2017. aastal toimusid kokanduskoolitused seltsi liikmetele nii kevadel kui sügisel. Koolitas Maire Vesingi ning seltsipoolseks organiseerijaks oli Riin Jõgi. Seltsi liikmete ühtekuuluvustunde suurendamiseks toimusid suvelaager Allikas Riina ja Riin Jõgi eestvedamisel Soomes ning jõulupidu Riin Jõgi eestvedamisel Rocca al Mare Vabaõhumuuseumis.

III Olulisemad tegevused

Kogu seltsi tegevus on suunatud tsöliaakiaga seotud valdkonna edendamisele laiemas ühiskondlikus võtmes ning tsöliaakiahaigete seisukohtade eest seismisele.

Koostööd kaubandusettevõtetega juhib Riin Jõgi, kes suhtleb kõikide suuremate kettide esindajatega ning edastab avalikkusele gluteenivabade toodete sortimendi nimekirju. Koostöö eesmärgiks on tagada arvestatav gluteenivabade toodete sortiment kauplustes. Aasta lõpus valisid esmakordselt tsöliaakiahaiged ja gluteeni mittetarbivad inimesed välja parimad kaubandusettevõtted. Tunnustuse ETS-i tänukirjadega said Mustamäe Prisma (laialdane gluteenivabade toodete sortiment, nende hea väljapaneku ning selge hinnainfo), AS Prisma Peremarket (suurim gluteenivabade toodete sortiment, nende loogiline väljapanek ja selge märgistus) ja OÜ Priileib (omanäolised, maitsvad ja tervislikud gluteenivabad tooted). Esimeste litsentsilepingute sõlmimine rahvusvahelise gluteenivaba kaubamärgi kasutuseks. Lõpusirgele jõudis viis aastat kestnud ettevalmistustöö gluteenivaba kaubamärgi väljaandmiseks. Vajaliku auditeerimise viis läbi rahvusvaheline sertifitseerimisettevõtte Bureau Veritas Eesti OÜ. Esimesena sai õiguse enda 16-l tootel kaubamärki kasutada RemedyWay OÜ ja esimeseks gluteenivaba kaubamärgiga tooteks on „Mahe Toortatratang“ (registreerimiskood EE-001-001). Lisaks kannavad gluteenivaba kaubamärki ka toortatrat tehtud küpsised, krõpsud, halvaa, energiapallikesed, näkileivad ja müsli. 29. augustil tähistasime väikese piduliku üritusega esimese gluteenivaba kaubamärgi väljaandmist EPIKu suures saalis. Teise litsentsilepingu sõlmisime Tõrvaaugu Mahe Taluga, kelle neli toodet (toor-tatratang, toor-tatrajahu, tatra-tumejahu ja toor-tatrankruup) said samuti gluteenivaba kaubamärgi kasutusõiguse. Pidulik üritus tunnistuse üleandmiseks toimus 14. detsembril. Koostöö toiduainete tootjatega. Paljude toiduainete tootjate teadlikkus puhtast gluteenivabast tootmisest on madal. Samas näevad paljud tootjad oma nišši ja ettevõtte tegevuse laiendamist just gluteenivabade toodete tootmises, kuna gluteenivabalt toitumine on ühiskonnas tõusev trend. Katre Trofimov nõustas, võttis kaebuste korral ühendust ning jagas infot erinevatele ettevõtetele. Mitmed tootjad edastasid seltsile gluteenivabade toodete katseprotokollid, et saaksime olla kindlad nende toodete ohutuses. Katre Trofimov ja Riin Jõgi kohtusid Veterinaar- ja Toiduameti esindajatega, et täpsustada, kuidas riiklik järelevalveasutus tegeleb gluteenivabu tooteid tootvate ettevõtetega ning kuidas toimub nende nõustamine. Et olla kindlad gluteenivabade toodete ohutuses, lasi seltsi juhatus testida erinevaid tooteid ning avaldas tulemused oma kodulehel. Katre Trofimov ja Riin Jõgi külastasid 4. septembril Tõrvaaugu Mahe talu, kelle üheks tegevusalaks on gluteenivaba mahetatra tootmine.

Koostöö arstidega. Ootame arstidelt aktiivsemat koostööd tsöliaakiaalase uue info edastamisel ja patsientidele mõeldud materjalide koostamisel. Siiski teevad osad arstid hea meelega koostööd ning tulevad esinema meie infopäevadele. Signe Keerd on Eesti suuremate meditsiiniinstituutide gastroenteroloogidele ja perearstidele edastanud tsöliaakiahaigetele

mõeldud bukletid eesmärgiga, et arstid jagaksid need edasi sihtgrupile. Augustis kohtusid Aive Antson ja Signe Keerd Ida – Tallinna Keskhaigla dieetõe Elle Kalamäega. Arutati tsöliaakiahaigete menüü, patsiendijuhendite ning tsöliaakiaalaste koolitustega seonduvat. Novembris kohtusid Aive Antson ja Signe Keerd Põhja-Eesti Regionaalhaigla toitumisterapeutide Maarja Lemberi ja Anni Laasi ning kliinilise toitumise konsultant-sisearst Hanna-Liis Lepaga. Arutati erinevaid koostöö võimalusi tsöliaakiahaigete nõustamisel. Üheks olulisemaks kokkuleppeks oli taotluse esitamine Haigekassasse tsöliaakiahaigetele toitumisterapeutide visiitide kompenseerimiseks.

Kogukonnapraktika. Kogukonnapraktika on koolide ja vabaühenduste koostööprogramm, mille käigus gümnaasiumiõpilased lähevad ühiskonnaõpetuse aine raames mõnda vabaühendusse praktikale. Rakvere ja Tallinna gümnaasiumite praktikandid uurisid toitlustusasutuste teadlikkust. Praktikante juhendasid Aive Antson ja Katre Trofimov.

IV Tsöliaakiaalane teavitustöö

Seltsi üheks prioriteetseks tegevuseks on korrektse ja teaduslikult põhjendatud info jagamine tsöliaakia ja gluteenivaba dieedi kohta.

Huviliste nõustamine. Tallinnas Eesti Puuetega Inimeste Koja majas tegutseb tsöliaakiaalane nõustamiskabinet, kus kogemusnõustamise põhimõttel nõustas huvilisi Kaja Schumann. 2017. aastal külastas kabinetti 4 inimest ning põhiliselt oldi huvitatud gluteenivabade toodete ostmise võimalustest ning toitumisega seonduvast.

Koduleht. Facebook. Aktiivselt on kasutusel nii meie veebileht kui Facebook, nendega seotud tegevuste eest vastutab Riin Jõgi, kodulehe sisulise poole eest vastutavad kõik juhatuse liikmed. Seal leiavad kajastamist kõik olulised sündmused ja projektid, küsimustele vastavad dr. Karin Kull ja toitumisenõustaja Maire Vesingi ning kõik soovijad saavad mõtteid vahetada erinevate teemadega foorumis. Uudiseid lisatakse igas kuus. Aasta lõpus valmis koostöös Ingmar Oravaga (Kating OÜ) uus koduleht, mis on süsteemsem ja turvalisem ning uue kujundusega. Selle ettevalmistusega tegelesid kõik juhatuse liikmed, tõlgiti uusi materjale ja kaasajastati kõikide menüüde tekstid.

Maakonnannõustamine. Igas maakonnas on huvilistel võimalus pöörduda oma maakonna kontaktisiku poole. Maakondade nõustajateks on Kaja Schumann, Enel Šott, Reet Metsa, Aime Pallo ja Aive Antson. Nõustamisest loobus Reet Metsa ning tööle asusid kaks uut nõustajat - Triin Metsa ja Signe Keerd. Viktoria Vaisma nõustab tsöliaakiaalastes küsimustes vene keelt kõnelevaid inimesi. Tänu kodulehe ja Facebooki inforohkusele on pöördumisi võrreldes mõne aasta taguse ajaga jäänud vähemaks. Siiski pöördusid nt Pärnus 3 uut tsöliaakiahaiget oma kontaktisiku poole.

Artiklid ajakirjanduses. Kõik gluteeniga seonduv on ühiskonnas palju kõneainet tekitanud ning sageli on edastatav info poolik või lausa vale. Seetõttu on väga oluline, et seltsi liikmed ise võtaksid aktiivselt ajakirjanduses sõna. Lisaks välissuhetealase tööga seotud projektis ilmunud artiklitele (Hooaeg, Kodutohter, TervisPluss ja Terviseleht) kirjutasid juhatuse liikmed arvamuse „Postimehesse“, artikli ajakirja “Sinuga” ning andsid intervjuu „Naistelehele“.

Tsöliaakiapäeva tähistamine. Igal aastal 16. mail tähistatakse ülemaailmset tsöliaakiapäeva. Meie tähistasime seda päeva ühiskonna teadlikkuse tõstmisega. Sel puhul ilmusid ajakirjanduses mitmed artiklid, toimus kokanduskoolitus ning Facebookis korraldati mäng, mille peaaühinnaks oli gluteenivabarestorani Kivi.Paber.Käärid kinkekaart väärtuses 50€. Koostöö Tallinna Teeninduskooliga. Seltsi ettepanekul on Tallinna Teeninduskooli pagarkondiitrite ja kondiitrite õppekavadesse lisatud valikaine „Gluteenivabad küpsetised“. Aive Antson ja Riin Jõgi andsid teooria ning Katre Trofimov ja Sigrít Keerd viisid läbi praktilisi tunde nii eesti kui vene õppekeelega õpilastele. Seltsi sooviks on, et uus põlvkond pagarkondiitriteid

oleksid teadlikud meie haigusest ning gluteenivabade küpsetiste valmistamise põhimõtetest.

Täiendusõppekursused. Tallinna Teeninduskoolis toimunud eritoitumiste koolitustel olid nii kaubandus- kui toitlustustöötajate koolitajateks Riin Jõgi ja Aive Antson. Järvamaa Kutsehariduskeskuses toimunud kursusel „Eritoitlustus ja tervislik toitumine“ oli lektoriks seltsi juhatuse liige Riin Jõgi.

Muud tegevused. Oleme alati valmis huvilistele tsöliaakiast rääkima ning nii pidas märtsikuus Aive Antson loengu Järva-Jaani kogukonna inimestele. Katre Trofimov ja Riin Jõgi esinesid maikuus Toidumessil „Sööma“.

V. Välissuhetealane töö. Tööd jätkas välissuhete töögrupp koosseisus Katre Trofimov, Elina Poll-Riives ja Aive Antson, aasta jooksul toimus 5 koosolekut. Katre Trofimov esindas meie seltsi septembrikuus AOECSi üldkoosolekul Serbias ning AOECSi juhatuse liikmena võtab osa erinevate välistöörühmade tööst (nt projektid “Coeliacs-4-Coeliacs”, “Eating Out). AOECSi eraldas väikestele liikmesseltsidele toetust Euroopa Litsentseerimissüsteemi (ELS) toetusfondist, mille raha saab kasutada gluteenivaba kaubamärgiga seotud tegevusteks. Meie taotlus 5000.00 eurole rahuldati. Selle projekti raames tellisime gluteenivaba kaubamärgi reklaami, mida levitasime Facebooki teel. Kaubamärgiga seotud reklaamid ja artiklid ilmusid järgmistes väljaannetes „Hooaeg“, „Kodutohter“, „TervisPluss“ ja „Terviseleht“. Lugude autoriteks olid Aive Antson ja Katre Trofimov. Samuti tellisime kaubamärgi roll-up bänneri, mida saame esitleda igal seltsi üritusel. Koostasime kaubamärgiga seotud voldikud nii tsöliaakiahaigetele (1000 tk) kui toiduainete tootjatele (700 tk). Kevadel toimusid seltsi juhatuse eestvedamisel ümarlauad nii toiduainete tootjate kui kaubanduskettide esindajatele. Katre Trofimov esines juunikuus Barcelonas Free From Food Expo messil loenguga gluteenivabade toodete turusituatsioonist ja nende litsentseerimisest Eestis ning Põhja- ja Baltimaades ja esindas ETS-i oktoobris Milanos toimunud AOECSi ELS ümarlaua. Oktoobris kohtus Aive Antson Belgia Tsöliaakia Seltsi presidendi Valérie Foucartiga. Arutluse all olid kahe riigi tsöliaakiahaigete elude ning seltsi tegevusega seonduv.

Lisa 2

HASARTMÄNGUMAKSU LAEKUMISTEST ERALDATAVA TOETUSE TAOTLUS

Taotlus esitatakse (märkida sobiv)	Haridus- ja Teadusministeeriumile x Sotsiaalministeeriumile Kultuuriministeeriumile (kultuuriprojekt) Kultuuriministeeriumile (spordiprojekt)
------------------------------------	--

Toetuse taotleja	
1. Nimi	Eesti Tsöliaakia Selts

Toetuse saaja	Toetuse saaja võib erineda toetuse taotlejast vaid juhul, kui toetuse taotleja on KOV-i hallatav asutus
2. Nimi	Eesti Tsöliaakia Selts
3. Registrikood	80030400
4. Juriidiline aadress	Rapla 79514, Salu 11
5. Postiaadress	Rapla 79514, Salu 11
6. Arvelduskonto, viitenumber ja pank*	EE142200001120243241, Swedbank
7. Esindaja nimi ja ametikoht	Aive Antson, juhatuse esimees

*Toetuse saaja nimi ja arvelduskonto omaniku nimi peavad olema samad.

Projekti kontaktisik	
8. Nimi	Aive Antson
9. Telefon	551 8448
10. E-posti aadress	aive@tsoliaakia.ee

11. Projekti nimetus	Eesti Tsöliaakia Seltsi tegevusprogramm 2018
12. Toetuse kasutamise ajavahemik	01.01.2018 – 31.12.2018
13. Projekti üldmaksumus	11209.00
14. Hasartmängumaksu Nõukogult taotletav summa	8559.00
15. Omafinantseeringu summa	930.00
16. Kaasfinantseeringute summa	1720.00

KOHUSTUSLIKUD LISADOKUMENDID:

<ul style="list-style-type: none">• LISA 1 – Projekti tulude-kulude eelarve Eelarve kohustuslikud osad: Tulude poolel Hasartmängumaksu Nõukogult taotletav summa, omafinantseeringu summa, kaasfinantseerijad ja neilt taotletavad summad või juba eraldatud summad; kulude poolel tegevuste ja kulude nimetused, summad kulugruppide lõikes ja projekti üldmaksumus.• LISA 2 – Projekti lühikirjeldus Kohustuslikud osad: projekti sisuline kokkuvõte, eesmärgid ja sihtgrupp, projekti oodatavad mõõdetavad tulemused, kavandatud tegevused ajalisel järjestuses.
--

x Soovin toetuse kasutamise lepingu allkirjastada digitaalselt

Kinnitan, et taotluses ja selle lisades esitatud andmed on õiged:

Toetuse taotleja esindaja nimi ja ametikoht	Allkiri (taotluse võib allkirjastada ka digitaalselt)	Kuupäev
Aive Antson, juhatuse esimees		15.01.2018

NB! Taotluse allkirjastamisega annab toetuse taotleja nõusoleku, et otsuse toetuse andmise või sellest keeldumise kohta tehakse talle teatavaks Hasartmängumaksu Nõukogu ja ministeeriumi veebilehel avaldamisega.

HASARTMÄNGUMAKSU LAEKUMISTEST ERALDATAVA TOETUSE TAOTLUSE LISA 1

PROJEKTI TULUDE-KULUDE EELARVE

TULUD			KULUD	
Tulu liik (finantseerijate lõikes)	Taotletav summa	Eraldatud summa / vastamise tähtpäev	Kulu liik	Summa
Hasartmängumaksu Nõukogu	8559.00		Administratiivkulud	
			Transport	100.00
			Bürootarbed	100.00
			AOECS- i liikmemaks	330.00
			Projekti „Eesti Tsöliaakia Seltsi tegevusprogramm 2018“ projektijuhi transpordikulud	730.00
			Raamatupidaja töötasu koos kõikide maksudega	430.00
			Üldkoosolek	
			Ruumi üür	100.00
			Toitlustus	150.00
			Lectori töötasu koos kõigi maksudega	100.00
			Infopäev	
			Ruumi üür	100.00
			Toitlustus	100.00
			Lektorite tasud koos kõikide maksudega	100.00
			Lektorite transport	40.00
			Tsöliaakiaalase nõustamiskabineti tegevus	
			Kabinetiga seotud üldkulud (bürookulud, koristusvahendid)	30.00
			Üür (jaanuar - detsember)	276.00

			Töötasud nõustajatele koos kõikide maksudega	200.00
			Koostöö arstidega	
			Transpordi- ja sidekulud	100.00
			Töötasu projektijuhile koos kõikide maksudega	200.00
			Elektroniline tsöliaakiaalne patsiendiinfo	
			Töötasud koostajatele, kujundajatele ja ekspertidele koos kõikide maksudega	400.00
			Tõlketeenused	105.00
			Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside koosolek Kopenhaagenis	
			Päevarahad, transport jm	150.00
			Jõulupidu	
			Ruumi üür ja toitlustus	600.00
			Suvelaager	
			Suvelaagri giidi töötasu	100.00
			Toitlustus	150.00
			Ööbimine	150.00
			Gluteenivaba kaubamärgiga seotud tegevus	
			Gluteenivaba kaubamärgi kontaktisiku töötasu	330.00
			Gluteenivaba kaubamärgiga seotud ümarlauad ja koosolekud	100.00
			Transpordikulud	100.00
			Bürookulud	40.00
			Välissuhetealase töögrupi tegevus	
			Tõlkekulud	100.00
			Päevarahad osavõtuks	
			AOECSi koosolekust	50.00
			Koosolekud (toitlustus)	80.00
			Kodulehega seotud tegevus	
			Kodulehega seotud kontaktisiku transpordikulud	730.00
			Kodulehe serveri tasu	200.00
			Kodulehe arendusega seotud kulud	168.00

			Toitlustusasutustega seotud töörühma tegevus	
			Koosolekud (üür, toitlustus)	150.00
			Tõlkimiskulud	100.00
			Töörühma juhi transpordikulud	200.00
			Toitlustustöötajate infomaterjali koostajate, kujundaja ja ekspertide töötasu koos kõikide maksudega	120.00
			Tsöliaakia päeva tähistamine	
			Infomaterjalid, reklaam	50.00
			Koostöö toiduainete tootjatega	
			Ümarlauad, koosolekud	100.00
			Puhta gluteenivaba tootmise kontaktisiku transpordikulud	200.00
			Koostöö kaubandusettevõtetega	
			Ümarlauad, koosolekud	100.00
			Toiduvalmistamise koolitus (toimub kahel korral)	
			Ruumi üür	80.00
			Koolitaja töötasu koos kõikide maksudega	200.00
			Toorained	200.00
			Perearstidele infomaterjal	
			Tõlkekulud, töötasud koostajatele ja kujundajatele koos kõikide maksudega	120.00
			Nahatsöliaakia infomaterjal	
			Töötasud koostajatele ja kujundajatele koos kõikide maksudega	120.00
			Toiduainete testimine	
			1 gluteenivaba toiduaine testimine	80.00
Omafinantseering (liikmemaksud):	930.00	X	Suvelaagris õõbimine	400.00
			Seltsi meenete tellimine	60.00
			Jõulupidu	150.00
			4 gluteenivaba toiduaine tes- timine	320.00

Kaasfinantseerijad (loetleda eraldi ja lisada kaasfinantseerimist tõendavad dokumendid)	X	X		
Aivil Transport OÜ: Gluteenivabade toiduainete toomine Soomest – 1000.00	1720.00	Kinnituskiri 15.01.18	Gluteenivabade toiduainete toomine Soomest	1000.00
TULUD KOKKU	11209.00		KULUD KOKKU	11209.00

HASARTMÄNGUMAKSU LAEKUMISTEST ERALDATAVA TOETUSE TAOTLUSE LISA 2

PROJEKTI LÜHIKIRJELDUS

1. Projekti sisuline kokkuvõte

Tsöliaakia on krooniline peensoole haigus, mille puhul inimene ei talu nisus, rukkis, odras ega ristsaastunud kaeras leiduvat teraviljavalku. Arstide sõnul on tsöliaakia Eestis aladiagnoositud haigus.

Seltsi juhib 3-liikmeline juhatus, kuhu kuuluvad Riin Jõgi, Aive Antson ja Katre Trofimov. Juhatuse koosolekud toimuvad u 12 korda aastas. Seltsi üldkoosolekud toimuvad kaks korda aastas. Koos üldkoosolekutega toimuvad ka infopäevad, kus käsitletakse tsöliaakiaga seonduvaid teemasid. Igas maakonnas on kontaktisik tsöliaakiaalaste küsimuste lahendamiseks. Oleme Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Euroopa Tsöliaakia Seltside Assotsiatsiooni (AOECS) katusorganisatsiooni liige.

Oluliseks peame tsöliaakiaalase info jagamist erinevatele sihtgruppidele. Tsöliaakiahaigete toetuseks oma haigusega kohanemiseks ja nendega kokkupuutuvate inimeste teadlikkuse tõstmiseks tegutseb tsöliaakiaalane nõustamiskabinet. Seltsi liikmed nõustavad seal kõiki huvilisi kogemusnõustamise põhimõttel kord nädalas.

Tähtsateks infoallikateks nii seltsi liikmetele kui kõikidele tsöliaakiaalast infot vajavatele inimestele on seltsi koduleht ja Facebook. Nende täiendamine ja foorumis küsimustele vastamine on pidev tegevus. Veebilehe foorumis vastavad küsimustele dr. Karin Kull ja toitumisnõustaja Maire Vesingi.

2018. aastal on kavas koostada materjale ka toitlustusasutustele ning perearstidele. Samuti valmib nahatsöliaakiateemaline infomaterjal. Viimase kohta on Eestis väga vähe infot ning selle järgi on suur vajadus nii arstide kui patsientide hulgas. Kavas on korraldada seltsi liikmetele kaks toiduvalmistamise koolitust.

2018. aastal jätkub koostöö toiduainete tootjatega, kes toodavad või plaanivad tootma hakata gluteenivabu tooteid ning loodame, et saame ka sõlmida uute tootjatega gluteenivaba kaubamärgi litsentsilepinguid. Samuti on kavas aktiivselt käivitada toitlustusasutustega seotud tööühma tegevus, kes hakkavad nõustama ja tunnustama toitlustusasutusi. Koostööd tehakse nii Eesti Hotellide- ja Restoranide Liidu kui ka Veterinaar- ja Toiduameti esindajatega.

Samuti jätkub koostöö Eesti kaubandusettevõtetega, et erinevate piirkondade poodides oleksid müügil gluteenivabad tooted. Samuti tehakse ettepanekuid gluteenivabade toodete märgistamise ja väljapaneku osas ning aasta lõpus valitakse parim kaubandusettevõtte.

Tegevust jätkab välissuhete töögrupp. Kuna sageli ei jõua uus tsöliaakiaalane info meieni, siis on oluline sidet pidada välismaiste seltsidega ja osaleda rahvusvahelistel üritustel. Seltsi esindajad osalevad maikuus

Kompenhaagenis Põhja- ja Baltimaade tsöliaakia seltside kohtumisel ning septembris Euroopa katusorganisatsiooni koosolekul.

2018 aasta veebruaris on plaanis korraldada Pärnus infopäev/mess, kus loenguid peavad nii arst kui toitumisenõustaja ning messil pakuvad ja tutvustavad oma tooteid erinevad tootjad. Selline suur infopäev - mess on juba kolmas ning sihtgrupi poolt väga oodatud.

Igal aastal maikuuks tähistatakse rahvusvahelist tsöliaakiapäeva eesmärgiga tõsta kogu ühiskonna teadlikkust gluteenivabast dieedist ja muust sellega seonduvast. Ka meie tutvustame sellel päeval tsöliaakiahaigete kogukonda ja gluteenivaba dieedi nõudeid ajakirjanduses.

Arstide kontaktisik jätkab koostööd nii gastroenteroloogide, perearstide, nahaarstide kui ka teiste meditsiinitöötajatega.

Eestis elavatele täiskasvanud tsöliaakiahaigetele on probleemiks see, et meil ei kompenseerita riigi poolt kalleid gluteenivabu toiduaineid. Selleks teeme koostööd erinevate organisatsioonidega (EPIK, Eesti Patsientide Esindusühing jt), et teha sotsiaalministrile ettepanekuid gluteenivabade toodete kompenseerimise osas.

Samuti püüame leida koostöövõimalusi Haigekassaga, et ka meie riigis hakataks loendama tsöliaakiahaigeid.

Samuti jätkuvad traditsioonilised üritused: suvel lõõgastume suvelaagris Vormi saarel ja talvel peame jõulupidu.

2. Projekti eesmärgid ja sihtgrupp

Projekti eesmärgiks on tsöliaakiahaigete ühendamine, nende toetamine ja teadlikkuse suurendamine oma haigusest ning koostöö erinevate organisatsioonidega. Koostöös toiduainete tootjatega tagame puhta gluteenivaba tootmise, mis hoiab tsöliaakiahaigete tervist. Koostöös tervishoiutöötajatega loome uusi infomaterjale. Koostöös kaubanduskettidega tagame gluteenivabade toodete olemasolu poelettidel. Koostöös toitlustusasutustega tagame gluteenivabade toitude puhta valmistamise ja serveerimise. Koostöö erinevate asutustega (Veterinaar- ja Toiduamet, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Sotsiaalministeerium, Haigekassa) tagab komplekselt erinevate probleemide teadvustamise ja lahenduste leidmise tsöliaakiaga seotud tegevustes.

Meie sihtgrupiks on kõik Eestis elavad inimesed, kes tsöliaakiaga kokku puutuvad. Kõige esmaseks sihtgrupiks on tsöliaakiahaiged. Toetust ja abi vajavad ka nende pereliikmed ja kõik teised, kes tsöliaakiahaigetega kokku puutuvad (lasteaiakasvatavad, lastelaagrite töötajad jne).

3. Projekti oodatavad mõõdetavad tulemused

1. Üldkoosolekutel ja infopäevadel osaleb 40 inimest, toimuvad kaks korda.
2. Toimub kaks üldkoosolekut ja kaks infopäeva Tallinnas.
3. Toimub üks infopäev - mess Pärnus.
4. Nõustamiskabinetti külastab 10 inimest aastas.
5. 2 seltsi esindajat osalevad Põhja – Baltimaade Tsöliaakia Seltside koosolekul.
6. 1 seltsi esindaja osaleb AOECS-i üldkoosolekul.
7. Suvelaagris ja jõulupeol osalevad 40 inimest.
8. Sõlmitud on kaks litsentsilepingut kaubamärgi kasutuseks.
9. Kodulehe foorumisse esitatud küsimusele (u. kaks küsimust kuus) on vastatud.
10. Igas kuus on lisatud kodulehe uudistesse vähemalt kaks teavet.
11. Tsöliaakiapäeva raames ilmub ajakirjanduses vähemalt kaks artiklit.
12. Toimub kaks küpsetuskoolitust.
13. Koostatud on üks infomaterjal toitlustustöötajatele.

14. Koostatud on üks infomaterjal perearstidele.
15. Koostatud on üks nahatsöliaakia infomaterjal.
16. Testitud on 5 gluteenivaba toiduainet.

4. Projekti kavandatud tegevused ajalises järjestuses

Infopäeva-messi korraldamine maikuu
Üldkoosolek ja infopäev aprillis
Toiduvalmistamise koolitus märtsis
Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside koosolek maikuu
Tsöliaakia päeva tähistamine maikuu
Suvelaager juulis
Tsöliaakiaalase elektroonilise infomaterjali koostamine
Nahatsöliaakia infomaterjali koostamine
Perearstidele mõeldud infomaterjali koostamine
Üldkoosolek ja infopäev novembris
Toiduvalmistamise koolitus novembris
Eesti Tsöliaakia Seltsi laste jõulupidu detsembris
Seltsi juhatuse töö - aastaringselt
Seltsi raamatupidamise korrashoid aastaringselt
Seltsi IT – alane tegevus (sh. kodulehe ja Facebooki korrashoid ja täiendamine) aastaringselt
Toitlustusasutustega seotud töörühma tegevus aastaringselt
Tsöliaakiaalase nõustamiskabineti tegevus aastaringselt
Koostöö arstidega aastaringselt
Välissuhetealase töögupi tegevus aastaringselt
Gluteenivabade toiduainete toomine Soomest kuus korda aastas.